

regner Biskopper og ialtsald Provster fra — Tale om over et Tusinde Præster, der hver i sin Stilling have ganske det samme Kald og samme Betydning, undtagen forsaavidt som de leve i forskjellige Kredse og under forskjellige Forhold. Jeg indseer ikke, hvorledes man vil kunne undgaae store Vanskeligheder ved at tage dette under en saa almindelig Regel, at ingen Deel bliver bevaret af, hvad der hviler som en Indtægt for dem paa det særlige Sted og i den særlige Kreds, i hvilken Enhver nærmest hører hjemme og nærmest skal virke. Dertil kommer, at disse Embedsmænd, som man kalder Statens — og jeg har Intet derimod, i en dobbelt Betydning, for det Første, fordi de virkelig ere tagne meget i Tjeneste af Staten udenfor deres egentlige Embedsgjerning, og for det Andet, fordi det jo anerkjendes, at Staten understøtter Folketirken og navnlig understøtter den ved at lønne disse dens Embedsmænd, — dog ikke blot ere Statens Embedsmænd, men navnlig ere hver især en Menigheds særlige Embedsmænd. De ere ikke, — jeg vilde gjerne udtrykke mig forstaaelig uden at være for dristig i mine Udtryk, — som Britter, saa at, naar man sætter Nr. 1 der og Nr. 2 der, kunne de flyttes efter Leilighed, men Hensigten er egentlig, at de skulle nogenlunde sammenfinelle og sammenvoie, ialtsald for en længere Arrække, med den enkelte Kreds, deres Menighed. Men underligt nok, til denne Sammensmeltning og Sammenvoien hører visselig ogsaa, at den enkelte Kreds er sig bevidst, at den har nogen Deel — ganske legemligt og udvortes — i deres Forsørgelse; der hører dertil, at ligeoverfor den, som mulig kunde blive sløv blandt dem, Enhver kan foreholde ham: Det er til Dig, vi betale, og Du har ikke Lyst til at reise Dig op for at tage Dig af dette eller hint. Og der hører dertil, at de ligeoverfor den omhyggelige Præst have den Følelse: Hvad vi udrede, kan maaffee mange Gange falde tungt, men det udredes til den elskede Præst, til hvem vi staae i et Kjærlighedens og Fortrolighedens Forhold. Jeg troer derfor efter det Syn, jeg hidtil har kunnet faae paa Sagen, at ligesom den nuværende Regjering ikke har været betænkt paa at indbringe noget saadant Forslag, skjøndt vi jo

vel vide, at Sagen har været under Forhandling en Arrække igjennem, saaledes vil jeg, indtil jeg faaer en anden Overbeviisning, ikke see mig istand til at gaae ind paa et Forslag, der aldeles opgiver denne Grundfætning, der aldeles opgiver Forfjellen mellem, at Noget — lad være, at Meget — tillægges Præsten af Staten og Noget af Menigheden, hvori Vedkommende skal virke, og saa imellem at fastholde en ubelukkende Lønning af Statskassen, aldeles som for andre Statseembedsmænd; og det forekommer mig, at det heller ikke er nødvendigt for noget af de Diemed, man egentlig ved denne Lov og ved de mange Bestræbelser, man har gjort i denne Retning, har søgt at opnaae.

Det er jo ikke Hensigten, hvis jeg ellers i min Krog har lyttet en lille Smule til, hvad der er foregaaet, at hævde Lovgivningsmagten Retten til at tage Bestemmelse om Præsternes Lønning, thi den er jo allerede hævdet for længe siden ved den Bestemmelse, der er tagen om Bispetienden. Det behøves altsaa ikke. Heller ikke er det Hensigten at staffe Finantserne nogen Lettelse eller noget Døverstud. Thi jeg troer, det er temmelig anerkjendt, at, hvorledes man end stiller Forslaget, vil det ikke føre til et Øverstud, men snarere til et Understud, og jeg troer endvidere, at det er temmelig anerkjendt i den danske Rigsdag, at naar Folkemængden har formeret sig og formerer sig saa stærkt Aar efter Aar, medens Præsternes Antal ingenlunde formerer sig i samme Forhold, da ville og kunne den danske Rigsdag og det danske Folk finde Midler til at lønne flere Præster. Og det kan altsaa ikke være Tanken om at vinde Noget derved, der ligger til Grund for det ommeldte Forslag. Jeg veed derimod kun to Diemed, som herved tilsigtes. Det ene er, at man vil have en Ende paa alle disse Forslyttelser. Jeg skal ikke nægte, at jeg er opvokset under Omtale af, at det er noget Stygt og Slemt, og at jeg har bevaret Indtrykke heraf og ligeledes som Biskop har gjort den Erfaring, at det er noget Stygt og Slemt med de overdrevent talrige Forslyttelser og med dette at en Mand skal tjene sig, om jeg saa må sig, op fra 4de Grad fræden og saa rykke op 3 til 4 Gange fra det ene Embede til det